

våben, således som foreslået fra sovjetisk side, så længe forbudet ikke var forbundet med et fuldt effektivt kontrolsystem og med en kontrolleret reduktion af konventionelle rustninger. Vestmagterne kunne heller ikke tiltræde et sovjetisk forslag om isoleret ophør af forsøg med kernevåben uden en samtidig vedtagelse af regler, hvorefter spaltbart materiale under behørig kontrol skulle overføres fra militær til fredelig anvendelse.

En ordning efter de af Sovjetregeringen foreslåede linjer ville efter vestlig opfattelse betyde en væsentlig ændring af den politiske magtbalance til fordel for Sovjetunionen.

Umiddelbart før afslutningen af underudvalgets drøftelser fremsatte de fire vestmagter den 29. august 1957 et samlet helhedsforslag til en begyndende nedrustning. Forslaget omfattede bl. a. begrænsning af stormagternes — og senere andre landes — væbnede styrker, indstilling af produktion af kernevåben og overførelse til fredelige formål af kernemateriale bestemt til militær anvendelse, et midlertidigt ophør med kernevåbenforsøg i indtil to år, etablering af inspektionszoner og oprettelse af en international kontrolorganisation. Forslaget indeholdt også et afsnit om et kontrolsystem med opsendelsen af genstande i verdensrummet med henblik på at sikre, at rumforskningen skete udelukkende med fredelige formål for øje.

Forslaget blev forkastet af Sovjetunionens delegerede, skønt det på væsentlige punkter kom Sovjetunionen i møde. Forhandlingerne i underudvalget afsluttedes den 6. september 1957, uden at der kunne opnås enighed om tid eller sted for næste møde. En rapport om underudvalgets møder blev den 11. september 1957 afgivet til nedrustningskommissionen.

B. Nedrustningsspørgsmålet blev optaget som punkt 24 på 12. plenarforsamlings dagsorden og af plenarforsamlingen henvist til behandling i 1. udvalg. Spørgsmålet omfattede følgende underpunkter:

- a. Nedrustningskommissionens rapport.
- b. Udvidelse af nedrustningskommissionen og dens underudvalg.
- c. Fælles forholdsregler med henblik på at oplyse befolkningerne om faren ved atomkaprustning og særlig med hensyn

til de moderne våbens ødelæggende virkninger (belgisk forslag).

- d. Ophør under international kontrol af forsøg med atom- og brintvåben.

Inden drøftelserne i udvalget begyndte, var følgende resolutionsudkast forelagt:

1. Sovjetisk forslag vedrørende midlertidig forpligtelse til ikke at anvende kernevåben.
2. Japansk forslag væsentligt vedrørende suspension af forsøg med kernevåben.
3. Indisk forslag vedrørende suspension af forsøg med kernevåben.
4. Indisk forslag om udvidelse af antallet af medlemmer af nedrustningskommissionen og dens underudvalg.
5. Indisk forslag om delvis nedrustning.

Debatten indledtes af De Forenede Staters repræsentant, *Henry Cabot Lodge*, der trak det vestlige standpunkt til nedrustningsdrøftelserne op. Han understregede underudvalgets betydning som et vigtigt organ for realistiske drøftelser og udtrykte skepsis over for tanken om en udvidelse af de organer, der i øjeblikket beskæftigede sig med nedrustningsspørgsmålet. Det ville efter hans mening ikke være rigtigt at behandle spørgsmålet om en suspension af prøveeksplosioner særskilt. Dette måtte ses som et led i en delvis nedrustning, men en suspension af disse prøver ville være det første, der skete i det øjeblik, der var enighed om en nedrustningsplan. Cabot Lodge fremhævede det led i den vestlige nedrustningsplan af 29. august 1957, der omhandlede en teknisk komité til udarbejdelse af et system til sikring af, at opsendelse af genstande i verdensrummet kun skete med fredelige og videnskabelige formål for øje. De Forenede Stater ville, hvis der var enighed om at gå frem på multilateral basis med dette arbejde, være rede til at behandle spørgsmålet uafhængigt af andre nedrustningsspørgsmål. Endvidere understregede han, at vestmagterne var rede til at påbegynde en nedrustning uden nogen som helst politiske betingelser.

I tilslutning til Cabot Lodge's tale forelagdes et af 24 magter støttet resolutionsforslag om nedrustning. De 24 lande var: Argentina, Australien, Belgien, Brasilien, Canada, Chile, Columbia, Cuba, Den dominikanske Republik, Ecuador, Frankrig, Hon-